

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM Szent-Györgyi Albert KLINIKAI KÖZPONT	Radiológiai Klinika	SB-RADI-01-T
		Változat: 01
Betegtájékoztató: Centrális vénás katéter behelyezése – tunelizált katéterek		Kiadva: 2025.02.11.

Centrális vénás katéter behelyezése – tunelizált katéterek

A központi, azaz centrális vénás eszközök számos célra használhatóak, mint például gyógyszerek beadására vagy tápanyagok szervezetbe juttatására. Ez a tájékoztató azt mutatja be, hogy hogyan ültetnek be egy üreges műanyag csövet ("katétert") az Ön egyik nagy mellkasi vénájába.

Mik a beavatkozás előnyei?

A beavatkozás előnye, hogy injekciók beadásához nem lesz szüksége ismétlődő tűszúrásra és kanülök behelyezésére. A katétert a nyakon vagy a mellkas elülső felén helyezik be, ahonnan a nyaki vénán keresztül a nagy mellkasi vénákba jut. A katéter hosszútávon is biztonságos bent hagyható, ha szükség van rá.

Hogyan készüljek fel a beavatkozásra?

A beavatkozás előtt 6-8 órással étkezésre lehet szükség. Tájékoztassa orvosát a rendszeresen szedett gyógyszereiről, mert ezek közül néhányat átmenetileg el kell hagyni vagy az adagolását módosítani. A beavatkozás általában ébren, helyi érzéstelenítésben történik, de időnként bódításra is sor kerülhet, amitől elálmosodhat. Gyermekek és csecsemők centrális véna szúrása általában altatásban történik. A beavatkozás nagyjából 30-45 percig tart. A helyi érzéstelenítő beadása után egy apró metszést ejtenek a bőrön, amin keresztül a tűt a bőr alatti vénába vezetik. A tű pontos irányításához ultrahang készüléket használnak. Amint a tű vége a vénában van, egy vékony vezetődrótot vezetnek fel a centrális vénába röntgensugár vezérlése mellett. A vezetődróton keresztül vezetik be a végleges katétert, amit végül a bőrhöz rögzítenek ideiglenes öltéssel vagy speciális kötszerrel (esetleg mindkettővel). Különböző típusú katétereket használnak, a leggyakrabban tunelizált, rögzített katétereket (például Hickman vagy Groshong katéter). Ezeket a katétereket egy apró lyukon keresztül, vezetődróton át vezetik a centrális vénába, röntgensugár ellenőrzése mellett. A katéter végét kiöltés helyett egy bőr alatt futó "alagúton" át vezetik, így a katéter a szűrési ponttól távolabb jut a bőrfelszínre.

Mik a beavatkozás kockázata?

A katéter behelyezése kapcsán kis valószínűséggel előfordulhat vérzés. Mivel az eszköz vége közvetlenül az érpályában végződik, fertőzések is előfordulhatnak a beavatkozás után. Nagyon ritkán a szúrás kapcsán kialakulhat légmell, aminek következményeként az egyik tüdő összeeshet, azonban ez könnyedén kezelhető egy mellkasi cső behelyezésével. Idővel a katéter elzáródhat vagy elmozdulhat, ami áthelyezést, illetve a katéter cseréjét teheti szükségessé.

Mi várható a beavatkozás után?

A behelyezés után a centrális vénás katéter azonnal használható. Ha nem kapott bódítást, a beavatkozás után közvetlenül ehet és ihat. Altatásban végzett beavatkozások után előfordulhat rossz közérzet, hányás, torokfájás. A katéter behelyezésének pontján átmenetileg érezhet kellemetlenséget, melyet hagyományos fájdalomcsillapítók (pl. paracetamol) lehet kezelni.

Hogy kezelje a kötést?

Szükséges-e kontroll vizsgálat?

Ez a felhelyezett kötés típusától függ. A fedőkötést kb 5 napig szükséges rajta hagyni, szükség szerint cserélni. A nem felszívódó öltéseket 5-7 nappal a beavatkozás után lehet eltávolítani. Az ellátó személyzet pontos utasításokkal fogja ellátni Önt, hogy a sebet hogyan kell kezelni és az öltések mikor távolíthatók el. Ezt háziorvos vagy nővér is elvégezheti, nem feltétlenül szükséges a kórházba visszamenni. A katéter addig marad benn, ameddig szükség van rá. Ha tartósan nem használják a katétert, helyi érzéstelenítésben (gyerekek esetében altatás) eltávolítható. Eltávolításkor előfordulhat vérzés, melyet a személyzet néhány perces nyomással tud kezelni.